

Koulujen erilaiset käytännöt maahanmuuttotaustaisten oppilaiden koulupolulla - KIEPPI-toimenpideohjelman loppuraportti

6.4 Oppimateriaaleja tehdään usein itse, kun sopivaa materiaalia ei ole

Keskeisiä tuloksia

- Opettajat tekevät valmistavaan opetukseen ja oman äidinkielen opetukseen materiaaleja itse, koska sopivia ei ole muuten tarjolla. Se vaikeuttaa opetuksen suunnitelmallista toteuttamista.
- Oppimateriaalien tarkoituksenmukaisuus edellyttää, että ne ovat ajantasaisia, opetussuunnitelman mukaisia ja tukevat kielen oppimisen lisäksi oppilaiden kiinnittymistä suomalaiseen yhteiskuntaan.
- Nykyiset oppimateriaalit eivät huomioi tarpeeksi eri-ikäisiä ja erilaisissa koulutusvaiheissa olevat oppilaita sekä monikielisen pedagogiikan tarpeita.

Opettajat haluavat käyttää maahanmuuttotaustaisten oppilaiden opetuksessa valmiita materiaaleja, mutta niitä ei ole juurikaan saatavilla. Nykyistä laajempi tarjonta ja monipuolisemmat oppimateriaalit ovat sekä opettajien^{2,7}, rehtoreiden^{2,6,7} kuin opetuksen järjestäjien^{2,3} kehittämistoive niin oman äidinkielen opetuksessa kuin valmistavassa opetuksessa.

Opettajat käyttävät oman äidinkielen opetuksessa itse tekemiään tai internetistä, kirjoista ja lehdistä löytyneitä tekstejä, tehtäviä tai muita oppimateriaaleja, kuten pelejä. Oppitunneilla käytetään myös muissa maissa tehtyjä valmiita oppimateriaaleja sekä teksti- ja tehtäväkirjoja. Monet opettajat toivovat, että saatavilla olisi enemmän Suomessa tehtyjä teksti- tai tehtäväkirjoja sekä muuta, esimerkiksi Opetushallituksen laatimaa oppimateriaalia.²

Pulaa on myös valmistavan opetuksen ruotsinkielisestä Suomessa laaditusta materiaalista, jonka vuoksi opettajat tekevät niitä itse, tai käyttävät Ruotsissa tehtyjä materiaaleja². Ajantasaiselle, nuorille sopivalle ja opetussuunnitelman tavoitteita tukevalle oppimateriaalille on ilmeinen tarve. Ruotsissa kehitetyt opetusmateriaalit eivät vastaa Suomessa valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteita eivätkä tue riittävästi oppilaiden integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Oppimateriaalien tulisi tukea kielen oppimisen lisäksi myös esimerkiksi oppilaiden kulttuurista ja yhteiskunnallista kiinnittymistä.⁷

Tarvetta on myös eri kohderyhmille suunnatulle materiaalille. Esimerkiksi yläkouluikäisille sopivan materiaalin tarjonta oli niukkaa ja laadultaan vaihtelevaa⁶. Opettajat toivovat myöhään maahan tulleille oppilaille

kohdennettua materiaalia³. He toivovat myös enemmän käytännön välineitä, kuten tekstejä oppilaiden omilla kielillä, jotka toimisivat lähtökohtana monikieliselle työskentelylle ja oppilaiden ensikielten käyttämiselle⁷.